46ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 530 Կ. ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒՆՍ. 20/2 ՓԵՏՐ. 1903 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 4 ՋԻԼՔԱՏԷ 20 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ՍԱՆԻ 1318

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գրանտ Ռիւ տա-Սուրբ, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՌԱՒԻՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنجه بوی وسیاسی غزه‌در
صاحب امتیازی : اوحانس فرید
اداره‌خانه‌سی : بابِ عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
	Տարեկան	Վեցամեայ
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	100 »	60 »
Դրաստամբիի համար	25 ֆր	12 ֆ.

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մանաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ Ա.ՄԷՆ ՕՐ Ա.ՐՇԱԼՈՑՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻՆ ԴԵՐԸ ԱՌՈՒՏՈՒՐԻ ՄԷՋ

Վաճառականներէն անոնք որ լաւ ըմբռնած են ծանուցումին դերը, կատարելապէս կը փարին անոր եւ իրենց կարգացած ու սիրած օրաթերթերուն ու շաբաթաթերթերուն մէջ միայն կը ծանուցանեն իրենց ապրանքներուն տեսակին ու օրակը։

Ըսելիք չկայ և տարբեր բան է, երբ այնպիսիները ուխտած և որոշած են սակ հաւատքի և դաւանանքի ընտանիքէն եղողներուն հետ առեւտուր ընել. որչափ որ անձուկ միտք և մոլեռանդ ոգի մը ունենալ կ'ենթադրէ, այդ բանը. բայց եթէ մէկը, խմաստուն գործի մարդը, կ'ուզէ անխիր հրապարակին վրայ գործել և չահի, կ'ըսենք թէ վայրկեան մը իսկ իմաստութիւն չէ իր գործի ասպարէզը այս կամ այն յարանուանութեան պատկանողներուն մէջ սահմանափակել. ընդհակառակը քարոյական տկարութիւն է, տգիտութիւն է, մոլեռանդութիւն է և այդպիսի մէկը անարժան է գործի մարդ ըլլալու և ըսուելու։ (Հոս փակագծի մէջ ըսենք թէ, մեր վարժարաններու չրջանաւարտները, կամ թէ ըսենք մեր ապագայ սերունդը այնքան յաղոգակ և յառաջադէմ պիտի ըլլայ տնտեսական պայքարին մէջ, որչափ որ մեր վարժարաններու պատ. տնօրէն դասատուներ և դասախօսներ միջազգային կրթութիւն մը տան իրենց սաներուն, ճշմարիտ սէր, ճշմարիտ մարդկութիւն, քրիստոնէութիւն քարոզել, որվեցնել թէ ամէնքս ալ մէկ հօր որդիներ ենք, զերծ ամէն տեսակ յեսադիմական և կանխակալ կարծիքներէ՝ որոնցմէ իսպառ ազատ պէտք է ըլլայ ճշմարտապէս տնտեսագէտ և քրիստոսանուէր ազգ մը և ժողովուրդ մը)։ Մենք ինչու ուրիշ յարանուանութեան, ազգի և լեզուի պատկանող օրաթերթերուն կամ հանդէսներուն մէջ չծանուցանենք։ Եւրոպացիները առանց խորութեան ազգի, ցեղի, լեզուի և կրօնի, չբաւականանալով իրենց երկրին մէջ իրենց լեզուով հրատարակուած բազմաթիւ թերթերուն մէջ ծանուցանելէ, կ'ելլեն օտար օրաթերթերուն մէջ ալ կը ծանուցանեն իրենց գործառնութիւնները։ Ինչու՞ մեր շաբաթաթերթերը (ըսենք թէ օրաթերթերը իրենց չորրորդ էջերը լեցուցած են արդէն) իրենց կողքերէն զատ յաւելուածական էջեր եւս չաւելցնեն սակ ծանուցումի համար, և ինչու՞ թողուլ որ «Մասիսի», «Բիւրակնի» և «Լոյսի» կողքերը պարապ մնան, ինչու՞ չօգտուիլ առիթէն, ըստ որում կերպով մը սատարած պիտի ըլլան նաեւ գրականութեան։

Մենք գիտենք չատեր՝ որոնք չաբաթաթերթերով կը բաւականանան առանց օրաթերթի երես իսկ տեսնելու, թէեւ ակնյայտնի իրողութիւն մըն է թէ, օրաթերթերը չատ աւելի ընթերցողներ ունին քան թէ չաբաթաթերթերը։ Գալով ծանուցման կերպին, մարդոց մէկ տուարագոյն մասը հանրութեան ուշադրութիւնը գրաւելու համար, սովոր է իր ապրանքները ծանուցանել ծիծաղաշարժ պատկերներով կամ բութ ոգոցի անհարթ ակռաներու վրայ չարելով։ Այսպիսիները անչուշտ իրենց վրայ խօսեցնել տալ կ'ուզեն և կը յաջողին ալ։ Իսկ լուրջ և գործի տէր մարդիկ թո՛ղ խօսին ինչպէս որ կը գործեն, ուղղութեամբ և վճռապէս։ Քանի մը բառ սոսկ, որ չատ հեղ բաւական են ծանուցանողին գաղափարները կամ գործին ընութիւնը յայտնելու, ամէնէն ուղիղ և խնայողական կերպն է։

Վերջապէս գործի մարդիկ չեն կրնար անտես առնել անտեսական այն մարաւ փոփոխութիւնը, որ յառաջ կուգայ հրապարակային մամլոյ գործածզորութեան միջոցաւ։ Իրրեւ ընդհանուր կանոն, թերթի մը մէջ գտնուած ծանուցում մը այսօր տատանապատիկ աւելի մարդոց աչքին կը զարնէ, քան թէ 20 տարիներ առաջ։ Ու սա մեր տիրացուական սեպած, չհաւնած լրագիրները որչափ մեծ դեր մը կը կատարեն տնտեսագիտութեան, հայի կենսական խնդրոյն մէջ, ինչ մեծ ոյժեր և հարստութեան աղբիւրներ են, եթէ սակայն գիտայինք և գիտնանք զանոնք մեր առեւտրական պէտքին ծառայեցնել։ Եւ կը խորհիմ թէ երբ քանի մը մէտիրի ծախքով կարելի է մէկէ աւելի անգամներ իրենց գործը հաղարաւոր մարդոց գիացնել, ինչպէս կրնան յաջողակ գործ մը ունենալ ակնկալել անոնք՝ որոնք զանց կ'առնեն այս չանաւոր միջոցը գործածել և օգտուիլ։ Մեծ դրամագլխի տէր վաղեմի առեւտր. տուն մը կրնայ իր նահապետական կենցաղավարութեամբ տոկալ, յարատեւել, մինչեւ որ իր յանախորդները մահուամբ և բացակայութեամբ յաջորդաբար և յանկարծ քայլուին և լքանեն զինք։ Սակայն ա՛ն որ զբաղում մ'ունենալ կը բաղձայ պէտք է որ ժամանակին առեւտրական ընթացքին հետեւի, գործածել և չահագործել գիտնայ և ուսանի այն առեւտրի պատեհ առիթները՝ զորս ժամանակը կ'ընծայէ մեզի։

Աչխարհի մէջ, հոս, մեր իսկ չուրջը, որչափ հարստութեան աղբիւրներ կան, որոնք կուրաբար և տգիտութեամբ կը կոխտանք կ'անցնինք, մինչև որ ուրիշներ կուգան և մեր իսկ առջեւէն մեր եղող ոսկիները կ'առնեն կը քալեն մեր քիթին խնդալով։ Ու մէյ մըն ալ կ'ելլենք կուլանք, կ'ողբանք և հանրային խանդարում մը կը տեսնեմ օրիորդին վրայ։

—Աստուած իմ ինչ կ'ըսէք, գոչեց տիկինը ձեռքը գլխուն զարնելով,

—Դժբախտաբար իրողութիւն է, հիմա նոր դեղեր պիտի գրեմ, եթէ անոնցմէ օգուտ մը տեսնենք աղէ՛կ, հակառակ պարագային հիմնական դարմանումի պէտք է ձեռնարկուի։

Բժիշկը դեղագիրը գրեց, զոր անմիջապէս մատակայ դեղարան մը փութացուցին ծառաները։

Մելինէ դեռ կը մնար նստած տեղը, բժիշկը մէկ երկու նոր փորձեր ալ ըրաւ դրպանի դեղերով, որոնցմէ բաւական կազդուրուեցաւ աղջիկը, ու երազէ արթնցողի մը նման չորս կողմը դիտելով,

—Ո՞ւր է մայրս, հարցուց։

Բժիշկն ու տիկինը ակնարկ փոխանակեցին, դատողութիւնը վերադարձած էր դժբախտ աղջկան, բայց ինչ պատասխան պէտք էր տալ անոր հարցումին։

Բժիշկը ձեռք բերած յաջողութենէն քաջալերուելով, լուրջ դէմքով մը,

—Դուք դատարակուած էք և բժշկութեան պայմանները լաւ գիտէք, ըսաւ, հետեւաբար, պէտք է որ մինակ դուք ձեզմով զբաղիք առ այժմ։

Օրիորդը կարծես բնաւ չլսելով բժիշկին պատուէրը,

—Մայրս, կրկնեց, յուսահատական շեշտով։

—Մայրերնիդ միւս սենեակն է, ըսաւ տիկինը, քիչ մը հանգիստ առէք քովը պիտի տանինք ձեզ։

—Այս միջոցին դռնէն ներս մտաւ Յովսէփ Շարամով ընկճուած դէմքով մը որուն երեսէն վար արցունքներ կը հոսէին։

—Ինչ կայ պոռաց դռնէն, չո՛ւտ ըսէք, ինչ դժբախտութիւն պատահեցաւ։

Ծառաներէն ոչ ոք համարձակեցաւ պատասխանելու։

Հանքատէրը դէպի սրան վազելով,

—Ի սէր Աստուծոյ ինչ եղաւ, ըսէք, ճշմարտութիւնը պատմեցէք չուտ պօռաց։

Բարեկամ տիկինը անմիջապէս զայն դիմաւորելով,

—Ո՛չինչ, պարո՛ն Շարամով, ըսաւ, թեթեւ միջադէպ մը, որ յուզեց տիկինն ու օրիորդը, հիմա երկուքն ալ աղէկ են։

—Ախ աղջիկս, Մելինէս ո՞ւր է, հառաչեց մարդը, տեսնամ անպամ մը։

Տիկինը գոհ մնալով որ հանքատէրը նախ աղջիկը տեսնել կը փութայ։

—Ինչ մը հանդարտեցէ՛ք, չկուեցէ՛ք, անանկ երթանք օրիորդին քով, ըսաւ. գիտէք արդէն թէ ո՛րչափ փոփուկ սիրտ կը կրէ, հիմա ձեզ ալ այսպէս տխուր ու վշտահար տեսնելով աւելի եւս պիտի յուզուի։

—Ինչ է ճշմարտութիւնը սակայն, վանդի մը տակ կը գտնուի Մելինէս։

—Ամենեւին ո՛չ, կը խօսակցի բժիշկին հետ, որ յուզումէ զգուշացնել պատուիրեց։

—Հապա մա՛յրը, հարցուց հանքատէրը։

Ասոր պատասխան գտնելը թէեւ դժուար էր ուրիշ ո և է մէկու մը համար, սակայն տիկինը իբր եփուն կին,

—Անոր հիւանդագին վիճակը գիտէք, ըսաւ ուղղակի պատասխանէ մը խուսափելով, հիմա Մելինէի այցելենք, եթէ սակայն բժիշկը հրաման տայ։

Մելինէ չէր գիտեր որ հայրը տուն եկած էր, ուստի բժիշկը մեկնեցաւ քովէն ու երկու խօսակիցներուն մօտենալով,

—Եթէ օրիորդը յուզելու ամենաթեթեւ անզգուշութիւն մը ընէք, ըսաւ Շարամովի, անդարմանելի վնաս հասցուցած կ'ըլլաք անոր. սովորական կերպով ներկայացէք, հետը խօսակցեցէք, իսկ եթէ կ'զգաք որ այդ քաջութիւնը պիտի չունենաք ու պիտի փղձկիք, բացարձակապէս կ'արգիլեմ ձեզ օրիորդին սենեակը մտնել։

Հանքատէրը երեսը լուաց ու գերմարդկային ճիգերով արուեստական զուարթութիւն մը տալով դէմքին, բժիշկին ու տիկինին ընկերակցութեամբ մտաւ աղջկան քով որ մեռելի դոյն առած էր։ Թշուառ հայրը չանթահար եղածի նման քարացած մնաց այսչափ սիրած զաւկին յուսահատական կացութիւնը տեսնելով։ Բժիշկը դոյն կանխելով,

—Անհաւատիկ ձեր հայրը, օրիորդ, ըսաւ. բայց պիտի խնդրէի որ չատ չխօսէիք, որովհետեւ, ինչպէս ըսի, բացարձակ հանգիստի պէտք ունիք մէկ քանի ժամուան համար։

Հանքատէրը ազջկանը ներկայացաւ ու համբոյր մը դրոշմելով անոր ճակտին,

—Ինչ ունիս, զաւակս, հարցուց...

—Ոչինչ, հայր, պատասխանեց օրիորդը, քիչ մը սիրտս կը մարմրի, բան մը չունիմ փառք Աստուծոյ. մա՛յրս։

—Մայրդ հանգիստ է, ազջիկս, ըսաւ Շարամով չարս առուելու համար երեսին միսերը խաղնելով։

—Բայց անգամ մը տեսնել կ'ուզէի։

—Չէ՛. ատիկայ չըլլար, գիտես արդէն անոր փոփուկ վիճակը, հիմա քու այս տարութիւնդ տեսնելով պիտի յուզուի և աւելի ծանր հանգամանք մը առնէ։

պէս կ'ազդեն իբրեւ ժանտատենդի պասիլ, թէպէտեւ ըստ ին տուգութիւն տալու համար, իրողութիւններ կը ներկայացնէ մեզի մեծագոյն տանուններու ալակոյութեան ներքեւ։

Նախ և առաջ դիտել կուտանք թէ Տ. Բէմլինկէրի դիտողութիւնները չատ ղուր կը վերցնեն, այսինքն խնդրական են, հետեւաբար պարզապէս ենթադրական, թէեւ մեզի կ'ըսէ որ գրոյոր այս զննութիւններուն մէջ ակներեւ է թէ ոսարէններն են որ հիւանդութիւնը առաջ բերած են։

Բայց այդ հիւանդները ինչ տեսակ ոսարէ կուլ տուած են, Դուլկուանճուդի և Պալաթի մէջ որացուած ոսարտնե՞ը, թէ Արքաշունէն և Ասլանտան Ովկիանոսին անդիի կողմէն եկած ոսարէները...։

Այս էական կէտին վրայ ծանրանալու պէտք կար աւելի...։ Դրութիւն մը պարզելու համար, ներկայացուած զննութիւններուն մէջ. պէտք է վանել զուտ զուգադիպութեան՝ պարագաները, և միշտ ծանրանալ ա՛նպիսի զննութիւններու վրայ որ ունէ ենթադրութեան տեղի չեն թողուր։

Ձեմ կարծեր որ Տ. Բէմլինկէր համարձակի երբեք ըսել թէ իր թուած ժանտատենդի այդ դէպքերուն մէջ բնաւ ուրիշ պատճառներ չկային, և այսպէս ոսարէները գատապարտելու համար պէտք պիտի ըլլար իրաքանչիւր հիւանդի մարդասիրական խղճովակը քննել ոսարէներուն կուլ տուելէն առաջ։ Բայց Տ. Բէմլինկէր չէր կրնար քննել ատիկա, քանի որ իր զննութիւնները ուրիշներէն փոխ կ'առնէ։ Այսօր ալ դարեւ կարուկ կերպով ապացուցած է թէ ժանտատենդի պասիլը ուրիշ խել մը պասիլներուն պէս կը գտնուի քաղաքառողջներուն աղիքին մէջ. ասկէց զատ, անհերքելի ճշմարտութիւններ, ա՛նպիսի ճշմարտութիւններ որ պատպանուելու կարօտ չեն, հաստատած են որպէս զի այդ պասիլը իր գործը կատարէ՝ պէտք է որ պակի ենթակայնոսկանութեան, կամ աւելի՝ պաշտպանութեան ներքին ոյժը։

Տ. Բէմլինկէրի զննութիւններուն մէջ ոսարէները նպաստաւոր դեր միայն կատարած են, և ոչ թէ ժանտատենդի գլխաւոր գործիչներ եղած են, որովհետեւ ուրիշ ամէն պատճառ, զոր օրինակ կաթը, գաւաթ մը ջուրը, բանջարեղէնները, ցուրաը, ուտելիքի զբաղումները, ուտելիքի և ըմպելիքի հայլն չափազանցութիւնները, անկատար սնունդաւորութիւնը, յուզումները հայլն, անչուշտ ժանտատենդ առաջ պիտի բերէին նո՛յն այն հիւանդներուն մէջ, որոնց հիւանգութիւնը ոսարէներուն միայն կը վերագրէ Տ. Բէմլինկէր։

Մնաց որ Պ. Պ. Շոռէն և Ռօմէ 1839ին կենսաբանական Ընկերութեան իրենց ուղղած հետաքրքրաշարժ զեկուցման մէջ անմխիթարի ապացոյցներ կուտան այս իրողութիւններուն վրայ։ Ասկէց զատ, Պ. Լէվէնէրի երեւելի աշխատութիւնները 1895ին, Պ. Պ. Բէմլինկէրի և Շնայտերի աշխատութիւնները, ուղղեալ Կենսաբանական Ընկերութեան, 1896ին և հետեւեալ տարին ալ այս երկու վերջիններուն զեկուցումը Բասդէօռեան Հաստատութեան տարեգրութեանց մէջ, և ուրիշ՝ աւելի նոր աշխատութիւններ, ապացուցած են թէ ժանտատենդի պատիրը գոյութիւն ունի փոքրիներուն մէջ, ջուրերուն մէջ, օդին մէջ, հողին մէջ, ինչպէս նաեւ առողջ ենթականերու մարսողական խողովակին մէջ, առանց սակայն տեսէ կերպով խանգարելու կամ վրդովելու անհատին առողջութիւնը։

ՏՐ. Վ. ՆԱԼԲԱՍ
Բարիզի Կամաւէն

(Շարունակելի)

ԲԱՐԻՔԶԻՆ ՆԱՄԱԿ

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌՈՒ ՄԸ ԱՌԹՈՒՆ

Ժամանակէ մը ի վեր կը փափաքի գրել ա՛նպիսի նիւթի մը վրայ, որ չահեկան էր մեր համար, և հիմայ որ ուսումնասիրութիւն մը կատարած եմ այդ մասին, կը փափաքիմ քանի մը խօսք ընել։

Մեր մէջ արհեստներ կան, որոնք բացարձակապէս արհամարուած են, ինչպէս նպարավաճառ, ճաշարանապետ, սրճարանապետ, հայլն. ըսելով թէ, «վայ մեղքիս, աղա պեթ, լուտանոնէ, խանութէ՛ պիտի ըլլայ». ասկայն բացարձակապէս կը սխալին այդպիսիները։

Ռէյլամ մը ընելու նպատակաւ չէ որ կ'ուզեմ գիրեանք համազել, սակայն գաղափար մը տալու համար. օրինակ մը միայն պիտի ցուցնեմ։

Բարիզ երեք միլիոնի մօտ քնակիչ ունի, ոմ չճանչնար Ֆէլիքս Բօթէն նպարավաճառը, որ երեք անգամին վաճառատուներ ունի և չորրորդ մըն ալ դիտաւորութիւն ունի բանալու։

Այս 3 տուներէն մէկը, որ Պուլվառ Սէվսթարլոյի վրայ է, ունի իր մէջ 200է աւելի վաճառողներ և ալխատողներ, և օրը միջին հաշուով այս ճիւղը 50—60 հազար ֆր ի առուծախ կ'ընէ, առանց միւսները մէջը հաշուելու։

Երբ նպարավաճառ կ'ըսեմ, չհասկըցուի սակայն մեր փոքր խանութները, ասոնք նպարեղէններէ զատ կը ծախեն նաեւ խմորեղէններ, հաւեր, որսի կենդանիներ, իր հեղինակութիւնը եղող ղօղան, պատրաստ կերակուրներ, եւայլն. չեմ չարունակեր,

Հանքատէրը երեսը լուաց ու գերմարդկային ճիգերով արուեստական զուարթութիւն մը տալով դէմքին, բժիշկին ու տիկինին ընկերակցութեամբ մտաւ աղջկան քով որ մեռելի դոյն առած էր։ Թշուառ հայրը չանթահար եղածի նման քարացած մնաց այսչափ սիրած զաւկին յուսահատական կացութիւնը տեսնելով։ Բժիշկը դոյն կանխելով,

—Անհաւատիկ ձեր հայրը, օրիորդ, ըսաւ. բայց պիտի խնդրէի որ չատ չխօսէիք, որովհետեւ, ինչպէս ըսի, բացարձակ հանգիստի պէտք ունիք մէկ քանի ժամուան համար։

Հանքատէրը ազջկանը ներկայացաւ ու համբոյր մը դրոշմելով անոր ճակտին,

—Ինչ ունիս, զաւակս, հարցուց...

—Ոչինչ, հայր, պատասխանեց օրիորդը, քիչ մը սիրտս կը մարմրի, բան մը չունիմ փառք Աստուծոյ. մա՛յրս։

—Մայրդ հանգիստ է, ազջիկս, ըսաւ Շարամով չարս առուելու համար երեսին միսերը խաղնելով։

—Բայց անգամ մը տեսնել կ'ուզէի։

—Չէ՛. ատիկայ չըլլար, գիտես արդէն անոր փոփուկ վիճակը, հիմա քու այս տարութիւնդ տեսնելով պիտի յուզուի և աւելի ծանր հանգամանք մը առնէ։

Բժիշկին հրամանին վրայ, հանքատէրը տիկինին հետ մեկնեցաւ Մելինէի սենեակէն ու երբ կնոջը քով երթալ կը պատրաստուէր, բարեկամ տիկինը ճամբան կտրելով,

—Բժիշկը ամէն յարաբերութիւն արգիլած է տիկինին, ըսաւ.

—Շիտակը խօսեցէք, տիկին, դըժբախտութիւն մը պատահած է հարցուց Շարամով արագաստելով։

—Մխիթարուեցէք պարո՛ն, ըսաւ կինը, ինք ալ արագաստելով, Աստուած Մելինէն փրկեց։

—Աւա՜ղ, գոչեց մարդը մազերը քաշելով, ուրեմն ամուսնս մեռա՞ծ է։

—....

Դժբախտութիւնը բացայայտ էր. խղճի խայթը ասկալի կերպով հարուածեց Շարամովը որ խենթի նման կնոջը վրայ խոյանալով երեսը բացաւ անոր ու սկսաւ ազի տրցուելը թափել վրան։

Բարեկամ տիկինը գիտէր որ հանքատէրը բուռն սէր կը տածէր աղջկան նկատմամբ որուն մէկ մազին վրայ կը դողար. սակայն միւսնոյն ժամանակ գիտէր նաեւ տարիներէ ի վեր երկու ամուսիններուն միջեւ տիրող անվերջ կռիւն ու հիմա Շարամովի այս ողբերուն առիւծ չուարած չէր գիտեր ինչ նշանակութիւն տալ անոնց։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

ՔԱՍԻՄ 45

Կնաոոց Հանգոյց Մը

ՎԷՊ

Տեղական-ընտանեկան կեանքէ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Գ.

Բժիշկին մատնոգութիւնը աւելի ծանր կը թուէր, Մելինէի նկատմամբ զոր խօսեցնելու ճիգեր ընելով, այլ և այլ հարցումներ կ'ուղղէր անոր։

Դեռատի աղջիկը սակայն, իր չուրջ անցած դարձածներէն անտարբեր գրուռնուղի մը երեւոյթով կը մարմրէր ու մերթ ընդ մերթ կը հառաչէր։

Բարեկամ տիկինը՝ մոր ու աղջկան պատահած այս անակնկալ դժբախտութենէն սարսափահար, վայրկեանի մը չափ բժիշկին հետ առանձնանալով,

—Աս ինչ հարուած է տօքթէօռ, ըսաւ.

—Սոսկալի՛, բացագանչեց բժիշկը դեղագիր մը գրելու պատրաստուելով,

որովհետեւ անոնց թուումը չատ երկար պիտի ըլլար։

Չմոռնամ ըսելու թէ Ֆելիքս Բոթէն նպէրի վճռառնոցը, ցրեթէ Ֆրանսայի ամբողջ նպարավաճառներուն հայթայթիչն է. ամէն գաւառ՝ իր ներկայացուցիչը, իր գործակալը, իր մթերանոցները եւլն ունի.

Իր երկու աղջիկները, որոնք ամուսնացած են, նաեւ իր որդին, այս անագին վաճառականութեան գլուխը կը կառավարեն։

Երբ անգամ մը այցելելու ըլլաք իրենց վաճառատուններէն մին, չէք կրնար երեւակայել որ նպարավաճառութիւնը այսչափ յաղթական, շահաբեր ըլլայ, սակայն ճշմարտութեան առջեւ զարմացած և ապշած պիտի մնաք։

Ֆելիքս Բոթէն կարծեմ 1868ին փոքր նպարավաճառ մըն էր, սակայն ինք իբր արիւնարին հետեւող, հիրող, կրցած է գործառնութիւնները ընդարձակել, Ֆրանսայի և նոյն իսկ արտասահմանի մէջ։

Ուրեմն սխալ է նպարավաճառութիւնը անպտուղ արհեստ ՝ նկատելը ինչպէս նաեւ ճաշարանապետութիւնը, որոնց յաջողութեան օրինակները չեն պակիր նոյն իսկ Գալոյ մէջ։

«Արեւտուր գէշը չըլլար» կ'ըսեն։ Մեր երիտասարդ շրջանաւարտներուն ուշադրութեան կը յանձնեմ վերոգրեալ օրինակը խրատելով որ գրաբութեան մէջ իրենց ապագան չփնտռեն։ ընդհակառակը. որովհետեւ այս դարուն մէջ արհեստը կամ արուեստը աւելի յարգի են։ Արդէն գրաբութեան անեղծութիւններն այս սիւնակներուն մէջ քանի քանի անգամներ գրուեցան։ Նոյնպէս կը յորդորեմ զիրենք, որպէս զի նախ որոշեն իրենց գործին ապագայի ուղղութիւնը և ապա մեկնին անկից։

Բ. ԹՂԱԿԻՑ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերմանիոյ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, արքայական դղեակին մատուռին մէջ, հանդիսաւոր արարողութիւն մը կատարուեցաւ օրուն ներկայ էին կայսրը և կայսրուհին, Բրանդենբուրգ և Գերման պաշտօնատարներ։ Կայսրը յետոյ ընդունեց դղեակին ձերմակ օրահին մէջ բարձր անձնաւորութիւններու շնորհաւորութիւնները։ Այս առթիւ տեսակցութիւն մը ունեցած է կայսրութեան քարտուղարին և ռազմական գործակալներուն հետ և անոնց ձեռքը սեղմած է։

Վիլհէլմ Կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, Միւնիխի մէջ հացկերոյթ մը սարքուած է պահեստի զօրքերուն կողմէ, Պավիէռայի Լուի իշխանը հոն բանախօսութիւն մը տուտասած է։ Նիւռէմբէրգի Գերմանական միւզէին բացման տօնն կայսեր այցելութիւնը յիշելով, ասոր շինութեան Պավիէրայի ժողովուրդին մասնակցութիւնը մանաւանդ։ Բան է որ Պավիէրացիները կուզեն հաւատարիմ հպատակներ մնալ իրենց վեհապետին և հաւատարիմ քաղաքացիներ Գերման պետութեան։

ՎԵՆԵՏՈՒԷԼԱ ԵՒ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Պաշտօնապէս կը հաստատուի որ Վենետուէլա երեք պետութիւններուն՝ իբրև վճարման երաշխաւորութիւն թոյլ տուած է Լա Կուայրայի և Բուէրթոռիկոյի մաքսային հասոյթներուն հարիւրին երեսունը և թէ երեք պետութիւնները ընդունած են այս պայմանը։

Պետութիւնները կ'ուսումնասիրեն հիմա գործադրութեան դրուելիք մանրամասնութիւնները։ Անգլիոյ և Միացեալ Նահանգաց մէջ՝ պաշարումին երկարաձգումին յառաջ եկած յուզումը պատճառ եղած է որ բանակցութիւնները կարելի եղածին չափ շուտ վերջանան։ Կ'ապահովցուի թէ պաշարման խստութիւնը բանակցութիւններուն համեմատ պիտի նուազի ասոնցմէ առաջ։

Ոչ մէկ վնասուած դեպքի կոպասուի ալեւ։ Պաշարումին վերնալուն ստոյգ ժամանակ մը կարելի չէ որոշել հիմակու

ՄԱՍԻՍԻ ԷՋԵՐԻՑ ՄԻ ՔԱՆԻ ՏՈՂԵՐ ՀԱՅԵՐԷՆ ՀԱՅԵՐԵՆ ՀԱՅԵՐԵՆ ՀԱՅԵՐԵ

)(82)(

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՈՆԸ

ՄԱՐԴ ՄԱՐԻՆ

Սիրոյ ՄՈԼՈՐԱՆՔԸ

ԺԱ.

Անակնկալ դէպք մը

—Զե՛մ գիտեր։

—Մեր պիտի երթաս ուրեմն այդ Գարոնին հետ։

—Գիշերը մէկտեղ պիտի անցունենք մինակ. ասկէ աւելի բան մը չի կայ։

Մինչդեռ Ժան քանի մը հրամաններ կուտար, Լիւսիէն որ Ֆաւրէօզ արա. գօրէն իր սենեակը անցաւ, և գրասեղանի մը դարակը քաշելով չէքերու տետրակ մը հանեց, զոր վերարկուին գրպանը դրաւ, և դայն ալ քիչ մը ետքը վրայէն հանելով աթոռի մը վրայ դետեղեց ճաշասենեակին մէջ։

Ճաշը հրամցուցած էր Բոլէթ, զոր Ֆնամալ տաք պահած էր իր կրակարանին անկիւնը։

Գրեթէ անձայն անցաւ ճաշը, գոնէ առջի մասը։ Լիւսիէն անտարբերութեամբ կը ճաշէր, մեկնիլ փութալով. և Ժան այլ ևս հարցայցներ չէր հարձակեր զայն։

Ետքը Լանտրիներուն բրած այցելութիւնը պատմեց, առանց իր ներքին կանալի մեռցած դիտաւորութեան վրայ խօսելու, այսինքն հօրը հանդիպիլ փորձել։ Բայց իր ամուսինը արդէն հաղիւ մարկ կ'ընէր զինքը, և վերջին պատառը կլլելուն պէս, ամէն իրիկուան նման գաւաթ մը թէյ առնելու տեղ, գաւաթ մը օ՛ մանկեց, չորս-գ չրթունքները և առանց գոգնոցը ծալելու համար ժամանակ կորսնցնելու, ու նոյն իսկ սիկառ մը չինելու, ինք որ ամէն ատեն կերակուրներէ ետք կը ծխէր անպատառ, ոտքի ելաւ, վերարկուն ու գլխարկը առաւ, հրաժարեց Ժանը և մեկնեցաւ։

—Կրցայիդ չափ կանուխ եկար... ըսաւ Ժան՝ անոր ընկերանալով։

—Այո՛, այո՛... կրնամ նէ, բաւ Լիւսիէն՝ սանդուխէն վար դահավիժելով։

Վարը զինքը բերող կառքին մէջը ցատկեց, և

—Իտալական փողոց՝ ուրկէ որ ե՛ կանք, հրամայեց կառապանին։ Եւ չա՛տ արագ, չը՛ լաւ։

Շատ անմխիթար, բարձր ձայնով կը հարցնէր ինքնին.

—Ի՞նչ կը դառնայ կոր արդեօք... Երբեք ասանկ տեսած չէի զինքը։

Անվերջ սպառնալիք մը, անորոշ վտանգ մը կը ներդաւ, որ կը ժողովնար իրեն և որուն ազդեցութիւնը կը սեղմէր իր սիրտը։

Վայրկեան մը կարծեց թէ ամուսինը հիշդը խօսած չէր իրեն։

Անորոշապէս կը կրծէր զինքը նախանձ մը։

—Այդ բարեկամը, որուն վրայ երբեք չէ խօսած ինծի... Ճշմարիտ է... Ատուա՛ծ իմ, արդեօք ալ չպիտի սիրէ զիս...

Ու ատ պահուն թշուառին միտքը եկաւ հօրը կանխագուշակութիւններուն յիշատակը։

Ան ըսած էր իրեն թէ, դժբա՛ղդ պիտի ըլլար։

Բայց ո՛չ, չուզեց ատ ցաւերուն մէջ առապնդել զինքը, ետ դարձաւ իր խօսքերէն, հերքեց իր ըսածները, ամէնէն հաւանական փաստերով ինքզինքը ապահովցուց, բայց ատ պահուն իսկ այն առաջին վայրկեանին զգացած ցաւագին արտայայտութիւնը պահեց իր վրայ որ ինք իսկ չէր գիտեր թէ որքան տաժանելի էր։

* * *

Լիւսիէն երբեք չէր ստած Ալպէր որ Մօրանի խօսքը ընելով։

Բանակին մէջ հաղիւ ճանչցած էր զայն, անոր զանդէն չըլլալուն. բայց այսօր երկուքն ալ ազատ արձակուած, երբ իրարու հանդիպեցան ճանչցան զիրար, և անմիջապէս զինուորական սա սովորական եղող բարեկամութիւնովը կապուեցան իրարու հետ։

Ալպէր որ Մօրան, որ Թուլուզցի բարոյ ընտանիքի մը կը վերաբերէր, կը ընակէր Բարիզ, հօրը ղրկած դրամովը բաւական հանգիստ կեանք մը վարելով, և երբեմն ալ խաղալով։

Այն խաղը, որ իրրեւ զուարճութիւն մը սկսած էր, քիչ ատենէն անհրաժեշտ կիրք մը դարձած էր իր դիսուն, և անոր մէջ խորապէս կ'ընկղմէր հիմայ՝ իր նոր բարեկամին չնորհովը։

Այդ օրը Ժանին ամուսինը իր ուներգածին աւելին կորսնցուցած էր խաղին մէջ՝ առանց հաշուելու և խօսքի վրայ մինակ խաղալով, և առն երթալուն ալ պատճառը չէքերու տետրակը առնել և կորսնցուցածները վճարել էր։

Այսպէսով Ժանին բոլոր հարստութիւնը վատնուելու վրայ էր, որովհետեւ ժառանգութենէ մնացած տնական բոլոր մեծարժէք ռարկաները ծախած և չէքի վերածած էին։ Պ. Լարոշին ադղիկը, իր ամուսինին ինդրանքին վրայ ինքն իր ձեռքով ստորագրած էր զանոնք ծախելու համար հաւանութիւնը յայտնող թուղթը, և ետքը Պ. Վէրդլէի—որուն քով կը գտնուէին բոլորն ալ—քովէն առած և ծախուդրած էր։

Իրաւամբ ապրիլ պէտք էր, և այն 200 ֆրանքը, զոր Լիւսիէն գրագրութեան պաշտօնովը կը ստանար, չէր բաւէր կանոնաւոր կեանք մը վարելու համար։

—Մնացածը որտե՞ն հոգ. կը մտածէր Ժան՝ իր ամուսինին հանդէպ ունեցած բուռն սերէն մղուելով։ Օր մը չէ՞ պիտի գար, ուր իր ամուսինը փայլուն դիրքի մը տէրն ըլլար... Ու մինչեւոյն ատեն հօրմէն մեռած հարստութիւնը չէ՞ր կրնար օգուտ մը ընծայել իրեն։

Ուրեմն դրամագլուխէն առանց մտածելու կը ծախսէին անդադար, որովհետեւ մատաղատի կինը բան մը չէր հասկնար այդ թիւի խնդիրներէն։

Լիւսիէնին 200 ֆրանքն ալ չէր բարդուէր իրենց դրամագլուխին վրայ, որովհետեւ Լիւսիէն գրեթէ երկու ամիսէ ի վեր ձգած էր իր պատանդ՝ պատարտա գանալը և խաղալը ալեխառնէն նախամտծար ու աւելի հանգիստ գանալով։

Խաղը առջի օրերը նպաստաւոր արդիւնք մը առաջ բերած էր, բայց այսօր բաղդը դարձած էր ալ, ու խաղը անդադար կորսնցնելու դժբաղդութիւնները չատցած էին։

Գրեթէ ութը օրէ ի վեր «ուզածը կը կորսնցնէր և չատ անգամ անկէ ալ աւելին։

Ժան դեռ բան մը չէր նշմարած, որովհետեւ ան կէս օրէն ետքերը կը խաղար մինակ։

Թ-քէմ. ԵԱՀԻՆ

(Շարունակելի)

ԳԱՏԸՐԻՒՂԻ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

«Մանզումէ» տէն առաւօտ պատրաստ կը գտնուի եկեղեցւոյ դիմաց Զրպուքեան լՃ ի դեղարանը, որ մը գործակալութիւնը ստանձնած ըլլալով, անոնք որ կը փափաքին թերթիս բաժանորդագրուիլ, կրնան նաև հոն դիմել, ու տարեալ ընկալագիր։

Տէր և Տնօրէն
ԶՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՌՈՒՐԵԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ 1853 ՍԵՊՏ. 26ԻՆ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 1,150,030,616 ՖՐԱՆՔ — ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է — ԳԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 387,440,000 ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, և այլն։

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՑ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, չաբաթական փոքր վճարումներով. — (մինչեւոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈՒԵՆԱԻԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ ԵՒՆ. արկածներու դէմ, աշխարհս ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար չաբաթական փոքր վճարումով մը, այսինքն ՄԷԿ ՖՐԱՆՔՈՎ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ դրամատուն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ. ի Պոլիս.— ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԳԱԼՖԱԵԱՆ

Ղալաթիա Օսմ. Պանքային դէմը, Ինայէթ խան, թիւ 7, 8, 9 եւ Պոլիս Ճնշգլեան խան թիւ 21 - 22

ՏՔԴ. Յ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԲԺԻՇԿ ՄՈՐԹԻ, ԳԱՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԻ, ԱՑՐԵՐՈՒ ԵՒ ԿԻՆԵՐՈՒ ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԴՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒՆ. ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Ցիշեալ բժիշկը, որ 15 տարի չարունակ պաշտօնավարած է Գալաթիոյ նիհանգին հիւանդանոցներուն մէջ ուր վերոյիշեալ հիւանդութիւնները անչափ տարածուած են, և որ 5 տարիի չափ ալ Եւրոպայի այդ հիւանդութեանց յատուկ նշանաւոր հիւանդանոցներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարած, և գործնական փորձեր ըրած է և այս կերպով նոյն հիւանդութիւններու բուժման ամենաերջին մեթոդներուն մէջ ձեռնհասութիւն ձեռք բերած, այժմ հաստատուած է Բերա Պէօյիւք Բարմագ գաղու թիւ 10 տունը, և կէս օրէն մինչեւ ժամը 11 կը գտնուի Պոլիս, Պազէզ գափու պահականոցին դիմացը, Բիւյիւքեան դեղարանը, ուր կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որչափ ալ հինցած ըլլան ատոնք։ Ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները։ 100—25

ՀԱՑ ՄՆՏՈՒԿՅԱՆ ՀԱՐՄՆԻՔԻ

ՄԱՔՍՈՒՏ ԳԸԼԸՃՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Էսկի-Զապթիյէ

ԱՊԱՌԻԿ ՄԻ՝ ՈՒԶԷՔ ԶՊԻՏԻ ՏԱՄ ԱՊԱՌԻԿ ԶՊԻՏԻ ՏԱՄ

Ձամբորդներու համար 5 % զեղչ
Ամուրիներու » 10 % »
Աղջիկներու » 50 % «
ԶՈՐՍ ԱՆԳԱՄ ԿԱՐԳՈՒՈՂՆԵՐՈՒ ԶՐԻ

ՏՕՔԹ. ՄԱԼԽԱՍԵԱՆ

ԲԱՐԻԶԷՆ ՎԿԱՅՈՒԱԾ

Վիրաբոյժ, մանկաբարձ, մասնագէտ կանանց հիւանդութեանց.

Կը դարմանէ ներքին և արտաքին հիւանդութիւնները. կը կատարէ վիրաբուժական գործողութիւնները վերջին կատարելագործեալ դրութիւններով։

Բարիզի, Նանսիի հիւանդանոցներու մէջ երկար տարիներ օգնական բժշկի (էքսթէրն) պաշտօնը վարած ըլլալով, գործնական և փորձառական երկար ուսումնասիրութիւններ ընելէ վերջ՝ այս անգամ Կ. Պոլիս եկած և հաստատուած է Բերա, Թարլա-Պաշի 136 թիւը։

Ծան. Հիւանդներ կ'ընդունի ամէն որ կէս օրէն վերջը իր բնակարանը, ժամը 1—3 (Ը. ե.), երեքշաբթի օրերը միւսներն ժամուն կը դարմանէ ձրիաբար կարտ հիւանդները։

ԱԹԱԼԱՍ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԻԹԵՒ ԱՆՈՒՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1803ԻՆ

ԺՕՐԺ Գ. ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՕՐՈՎ

	Անգլ. ոսկի
Դրամագլուխ.—	3,437,000
Արկածելոց վճարուած. —	15,000,000

Այս ընկերութիւնը յանձնարարելի է իր գործառնութեանց ընդարձակութեան և վճարումներուն կանոնաւորութեան համար։

ԶՈՒԻՑԵՐԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԿԱԾԻ ԴԷՄ

Վէնթէրթիւրի մէջ հիմնուած

Այս Ընկերութիւնը յանձնարարելի է իր չատ դիւրամատչելի պայմաններովը արկածներու մասին։

Գրասենեակ Պոլիս, Թոմսրն խան, թիւ 11

Դեր - Գործակալ — Ընդհ. Գործակալ
ՆՇԱՆԼԸ ԺՕՐԺԻԵՏԻՆ — ԺՕՐԺ ԿԱԹԻՐԱԼ

ԶԱ ՍԻՒԻԹ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆՈՒՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Փոխադրութեան ճիւղ

Դրամագլուխ	5,000,000 ֆր.
Պահեստի դրամագլուխ	1,000,000 »

Ապահովագրութիւն Տովի, Ցամաքի և Գետի ճամբորդութեանց Շոգենաւով Առագաստանաւով, Բեռնանաւով և երկաթուղիով։ Դիւրամատչելի պայմաններ և սակագիններ։

ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ՐՈՊԷՐ ՎԷ ՃԻՒՐԷՔԵԱՍԸ

ՄԷՐՔԷԶ ՏԷԲՕՍԸ

Էսկի Զապթիյէ ճաստէսինէտ Թոմսոն խանընա

Տաեանըգլը, պիտիի վէ զերաքէթիյէ մատրուֆ օլան արալան վէ թէրզլիի խալիս Ինկիլիզ լասթիգ գալոշլարըմըզ պու սէնէ ատտա մէթին վէ զարիֆ պիր սուրէթաէ իմալ իսթիմիշ տիր։ Թօքսան սաթուն ալմագ իսթէյէն տիւքքեանճլար էսկի Զապթիյէ ճաստէսինէտ Թոմսոն խանընտա քեանն մէրքէզ տէբոմըզը կէլուպ միւպայաա իյլէթիքլերինտէ հէմ քէնարլէրինի վէ հէմ տէ միւշթէրիլերինի մէնուն իթիմիշ օլաճաղլար տիր։ Բէրաքէնէ սուրէթիյլէ միւպայաա իտեէնէք օլան էհտալի միւհթէրէմէ՝ պալէճասէքի մարգա իլէ մէնգուշ օլան պիրինճի նէվ խալիս Ինկիլիզ լասթիք գալոշլարատան իլթիրա էյլէտիքլերինէ, հէր վէքթէլէ մէնուն վէ միսթէֆիա օլաճաղլար թէքմին օլունուր. լասթիք գալոշլարմըզ՝ ումում լասթիք գալոշ սաթան տիւքքեանճլարատա պուլունուր։

Ումում մէմալիքը շարգիյէ ատէնքէսի — ԿԷՏՕՐԼ 54—45

ՖԷՆԻՔՍ ՕՔՐԻՇԷՆ

ԿԵՆԱՑ. ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ

ԿՅՍ. ՔԱԳ. ՍՈՒԱՆԶՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ Ի Վիեննա 1860ԻՆ

Գրասենեակ Հանճարու խան, թիւ 52, 53, 54, 55, 56

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ՝ Գ. ՖԵՐԱՏԵԱՆ

Ֆէնիքս Օքրիշէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը.—

35 տարեկան մէկը որ կ'ուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օքրիշէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի և քսանհինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրք. պիտի վճարէ. ու պայմանաժամուն պիտի ստանայ 31266 ֆրք. հնչուն դրամ ամբողջովին։ Իսկ եթէ մեռնի զոր օրինակ, 10 տարիէն իր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի ստանան 21314.62 ֆր.։

Այս ամէն գուժարներ ԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օքրիշէն Ընկերութիւնն այս գուժարներուն վճարումն կ'երաշխաւորէ իր բոլոր ունեցածով։

ՊԱՒԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱՅԷ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000

1899ատ	մէրի իւլ իհրա	էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի ֆրգ.	19,534,276
»	»	եանկէն » » »	460,267,203
»	»	» » բրիմի »	1,433,965

Էմիւր Խէտիրնի վէ չօճուգլար իչիւն միւթէտիլ չէրթիթ իլէ սիկուրթա ատա իտէր

Եանկէն գոյնը հէր նէվի պէնա վէ էչնա իւղերինէ սիկուրթա ատա իտէր։

Նէտիճէսի գոյնը՝ գոյնը մալ, եվրոպը նագտիյէ վէ վարար սիկուրթալարը գապուլ իտէր։

Հիսսէտարանա՝ 1896ատ 18½ %, 1897ատ 18%, 1898ատ 18%, 1899ատ 16% թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլէրը՝ (Էքրատատէթատ Օսմանատա) Դրէսդի Լիոնէ, Անկլօ Աւսթրիան Պանգ, Պանգ Նասիոնալ Պիւլկարա։

Թարլաբաշ իչիւն միւսաատա վէ միւթէպէր քէֆիլէթլի ատէնթիլեր արանըլըյոր՝ Թիւրքիա իչիւն ումումի ատէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա, Մէր թէպանի օսգագ ճէտիտխան

ՈՒԷՍԴԸՐՆ

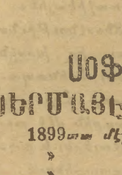

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱԲԱԸ ՄԱԽՍՈՒՍՑԱԼԱՖԹՐՕՆՕՅ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851Ի ԹէՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ԻՆԿԻԼԻՋ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թազմին օլունան զիյանլարըն մէճմուի	ինկ. լիրա 6,000,000
Մէվճուտ ադչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» » 1,250,000
Փեամիլէն թէէթիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» » 410,000

Թուրքիա շիպէսինին միւաթրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իսթանպուլ, Պահէճ Գաբու, Անանիասի խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրարատա իչկիւզար վէ միւթէպէր ատէնթիլէր արանըլմագտա տըր ԻԹԹԱՐ.— Շէհրիմիզին էն մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալման գումանիալարը սերմայէսի հասըլաթնա նիսպէթէն 100 % օլմուզը հալէ Ուէսթերքէնքի 125 % տիր։ Իլթէ պու հագիգաթ Ուէսթերն բագիպլէրինէ թէֆէվվիզ թէքրարմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տըր։

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՀԱՏԱՆ

THE SINGER MANIFACTURING Co.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարներն լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր՝ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

ԲԵՐԱ՝ 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին։ 2. Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

ԿԱԼԱԹԱ՝ 1. Սինկէր խան, Թիւնէլին եռեւ։ 2. Թրամվէյի կայարանին դիմաց։

ՊՈԼԻՍ՝ 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։ 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։

ՍԿԻՍԻԱՐ՝ Զարյը պոյը թիւ 120։

ԴԱՍԵՐԸ ԵՒ ՆՈՐՈՂՈՒԹԻՒՆԵՐ ԶՐԻ

Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի, Բերա, Մեծ փողոց թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս ակէ Տիւզ Օղլուի տունը։

Կեղծերէն զգուշանալու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընելու է։

ԱՅՕՑ ՏԱՐԻՈՅ

ԳՐՊԱՆԻ ՕՐԱՑՈՅՑ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴԱՐ

ԳԻՆ 20 ՓԱՐ.

Սարդեան եւ Ընկ. ապարանքէն հրատարակ ելաւ դրպանի Պատկերազարդ Օրացոյցը 1903 տարւոյ, որուն մէջ կը գտնուին Եւրոպական բոլոր վիճակներու պատկերները։

Կեդրոնատեղին է Սարգեան և Ընկ. ապարանը։

Կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց և Բերայի ծխավաճառաց խանութները։

ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

Պոլիս Զամմաճիքլար Եօխուշ Թ. 50 եւ Կալաթա, Իփէքէ Գալտրրիմ, 695

Զարդարեան եղբայրները՝ գոհացնելու համար իրենց Բերայթաղեակ յաճախորդները՝ մասնաճիւղ մը բացած են Կալաթա, Իփէքէ Գալտրրիմ, Թ. 695, ուր՝ ինչպէս նաև Պոլսոյ գրատունը, կը ծախուին ամէն տեսակ և ամէն լեզուէ վիպական, դասական, գրական, նոր թէ գործածուած գիրքեր։ Կը գտնեն մատենադարաններ եւ գործածած գրքեր։ Կը պատրաստեն կազմի և տպագրական գործեր, ժամն մէյա ատան։ Կը գտնեն ու կը վաճառեն գործածուած գրչամթերքներ, հաւաքածոներ, Պոլիս տպուած հնդկներ և լրագիրներ որոնց մէջ գրական գեղեցիկ ժամանցներ կը գտնուին։ Մեծ գեղեր, տպարկի վաճառում գրքերու, (երաշխաւորութեամբ)։ Վարձով կուտան վիպական գրքեր որոնց ընթերցումը հաճելի է ձմեռուան երկար գիշերներուն մէջ։

ԿԱՂԱՆԴ ԿԱՂԱՆԴ

Կաղանդի առթիւ մեծ մթերք օրացոյցներու, ծոցի, գրպանի, յուշատետր, համառօտ, ընդարձակ Տարեցոյց, աղօթագիրք, քնարի կազմերով, ասկեզօծ թաւշեայ ևն. ևն.։ Միակ կեդրոնատեղի Մկրտեան աղօթագիրքերու ամէն կազմերով, 15, 22 և 30 ղրշ.։

ՈՒՐԻՇ ՏԵՂ Մի Դիմէ՛ բայց եթէ Զարդարեան գրատունը, եթէ Պոլիս կը բնակինք՝ Զարմաքէրլար նոր գուշ աղրիւրին դէմ, Թ. 50. եթէ Բերայանակ էք՝ Իփէքէք Գալտրրիմ, Թ. 695։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Ամերիկութիւնեանի ԼԻՈՒՍԱՅ ՔՆԱՐը, որուն բանաստեղծութեանց հատոր մը որ գոտիէ կը բերէ համակրելի հեղինակին։ Գիրուն կազմով և տպագրութեամբ, Գին 5 ղրշ.։ 20—18

Իսկիւտարի Գալիֆին Պաղը, նոր շինուած թատրոնին ճիշդ դիմաց 600 կանգուն գետնի մը կայ ծախու, որ անկիւնի գլուխ է. և տասներկու կանգուն երես ունի ճատուէին վրայ ու 50 կանգուն երես ալ՝ փողոցին մէջ. ծովվանայաց ու խիստ օգտաւոր. յարմար օգտուէ բնակարանի չինութեան։ Դիմել Զմանգուժէի խմբագրատանը։